

ARKTISK ALOHA

text: Richard Sjösten foto: Richard Sjösten, Bingo Rimér, Achim Hartmann

DET ÄR NÅGOT magiskt över Lofoten; ljuset, luften, vattnet!

Vågsurfa norr om polcirkeln – på vintern? Vi styrde nya Volkswagen California till en av världens nordligaste surfspots för ett arktiskt äventyr, och för att testa om det verkligen går att campa på vintern med en California.

UNSTAD ÄR EN ödslig strand som ligger inklämd mellan två jätteklippor längst ut på den dramatiska kustlinjen på Lofoten. Rakt österut finner vi svenska Riksgränsen vilket betyder att vi befinner oss en bra bit norr om polcirkeln, mitt i smällkalla vintern.

Det är mörkt när vi anländer, men bruset avslöjar att vi inte är långt från havet.

– Det är alltså här vi ska surfa? säger Bingo, som är min reskamrat.

Knappt hinner jag svara innan det knackar på sidorutan. Utanför står en kvinna som på hälften engelska och hälften norska säger till

oss att ta på oss alla kläder vi har, och sedan gå ner till stranden.

– Ehh, ok? Innan vi hinner fråga något mer har hon försvunnit iväg i mörkret.

Utrustade med pannlampor och med mössor långt nerdragna över öronen gör vi som vi blivit tillsagda, vi går ner mot stranden.

Där nere möts vi av något som vi knappast tror våra ögon när vi ser det. En grillfest!

MED SNÖDRIVORNA SOM någon typ av bardisk bjuds det på en välfylld grillbuffé, uppdukade små träbord och bänkar med filtar. Mitt i allt

en riktigt stor strandbrasa. Overkligt. Sittandes där mumsande på grillat kött och norsk lapskojs finner sig något ännu märkligare: En Bali- och Hawaiikänsla, trots att det snöar lätt och att vi i handen har varsin termosmugg med varm glühwein – och inte någon paraplydrink med is.

KVINNAN SOM BJUDIT in visar sig vara Marion Frantzen, som äger och driver Unstads camping och surfskola. Ja, du läste rätt – surfskola! 1963 var Marions pappa Thor Frantzen och hans kompis Hans Egil Krane unga sjömän och nyligen hemkomna från Sydney där

NORRSKEN OCH GRILLFEST på stranden mitt i vintern. Det händer bara i underbara Unstad.

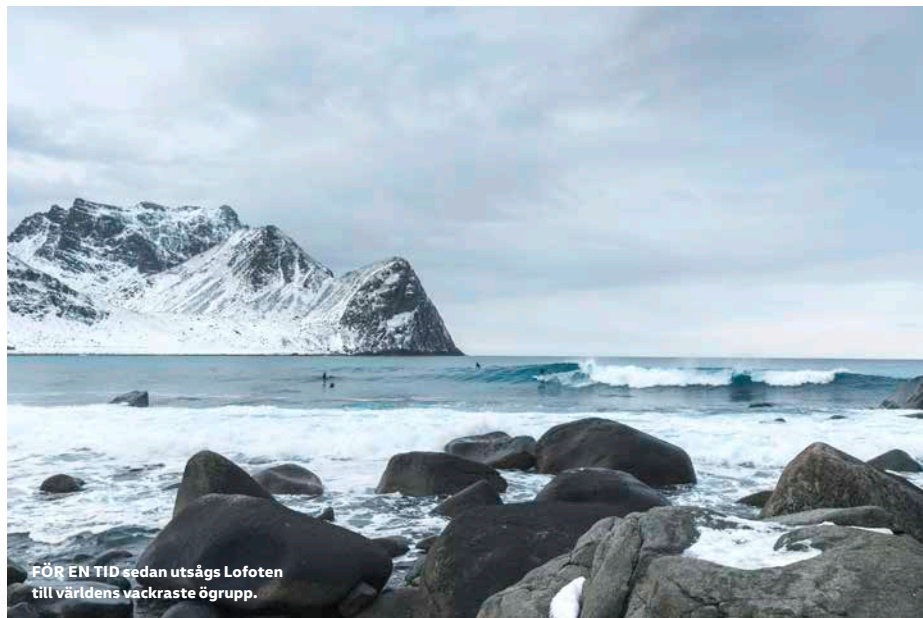
de testat på vågsurfing för första gången. Hemma på Lofoten tillverkade Thor och Hans egna surfbrädor, efter bilder på Beach Boys skivomslag "Surfin' Safari" som enda mall för hur brädorna skulle se ut. Sedan dess har det surfats av och an på stranden i Unstad. Numera är det full fart året runt.

DÄR SITTER VI alltså på stranden i skenet från elden och tittar ut över havet mot Grönland och den lilla ön Jan Mayen som närmsta landmassa. Sakta avtar snöandret, och plötsligt tunnns molntäcket ut, och himlen bakom färgas vackert grön.

– Nordlys! ropar Marion med samma entusiasm som om det var första gången hon såg det.

Det är verkligen något magiskt med norrsken.

BINGO OCH JAG ylar av förtjusning när Marion berättar om morgondagens aktiviteter: Surflektioner, med efterföljande bad i vedeldad tunna! Vad vi inte vet då är att

FÖR EN TID sedan utsågs Lofoten till världens vackraste ögrupp.

FRÅN VÄRMEN UT i kylan. Som tur är fick vi låna varma vintersurfrockar. Ett måste "after surf"!

vågorna bygger upp ordentligt under natten när vi släckt lampan i bilen.

– Jag börjar sova på nedervåningen, du får ta överslafen, säger Bingo och dyker in i sin sovsäck och öppnar sin Instagram-värld i telefonen.

Att sova på nedervåningen mitt i vintern är inga som helst problem, enkelt kan man få 25 grader varmt. Värmaren har en åttagradig skala, och vi sätter den på fem vilket visar sig vara lagom. På övervåning är det lite annorlunda. Här behövs varm sovsäck och mössa.

NÄSTA MORGON ÄR det kallt och grått. Att hoppa i plurret känns extremt avlägset, och vår entusiasm om vågsurf har dämpats en smula jämfört med gårdagskvällens jubel. Men väluppfostrade som vi är gäller det att göra som man sagt även om det tar emot, så vi knallar iväg i snön till surfhuset. Vår surfinstruktör är dock inte alls speciellt positiv. Zoë är fransyska, och hon har väldigt tydligt inte vaknat på rätt sida.

”DET ÄR VERKLIGEN
NÅGOT MAGISKT MED
NORRSKEN.”

5 GRADER I VATTNET på vintern, och 7,5 på sommaren. Det mesta är annorlunda på Lofoten.

GLADA MINER PÅ stranden tack vare en 6 mm tjock våtdräkt med huva, och handskar och skor.

– No, säger hon med eftertryck.

Snabbt gör hon klart att det inte blir något surfande. Vågorna är för höga, och för svåra. Tidvattnet gör att vågorna bryter nära stranden. Här någonstans känner vi att vi måste i alla fall prova.

– Dangerous, säger Zoë.

I ett sånt här läge är det bra att ha med en människa som Bingo Rimér. Han tar liksom inte ett nej som svar.

Tjugo minuter senare är vi på väg ner mot stranden i 6 mm tjocka våtdräkter med tillhörande handskar och skor. Och stora fodrade rockar för att hålla värmen. Zoë kommer efter med en rostig pickup, med surfbrädor på flaket. Fortfarande med bister uppsyn.

– You are on your own, säger Zoë när hon ger oss varsin bräda.

Det är 5 grader plus i vattnet. Tacka Golfströmmen för det. På sommaren är det 7,5 grader så skillnaden är inte stor. Konstigt nog är det inte kallt när jag kliver rakt ut i vattnet. Eller också är det någon typ av bortträngning i allvarets stund. Mina vågsurf-erfarenheter är begränsade till några veckor. För 15 år sedan.

Timing är allt, det minns jag.

BARA ATT TA sig ut genom vågorna kräver timing. I 1,5–2 meters vågor är det på riktigt. "Tajmar" man fel åker man 20 meter åt fel håll – under vattnet! Kraften och vikten i vågen är brutal. Känslan är väl att likna med att först få ett ton vatten över sig, och sedan snurra runt i en tvättmaskin med centrifug. Jag lyckas dock ta mig ut förbi där vågorna bryter, och kan sedan vila en aning guppandes på brädan. Det börjar snöa lätt. Runt omkring mig ser jag fem-sex surfare, och det helknasiga i situationen slår mig än en gång. Snö, is och surfare i samma mening. Det är något överkligt. Jag mäktar med två försök att komma upp

”KÄNSLAN
ÄR VÄL ATT
LIKNA MED
ATT FÅ ETT
TON VATTEN
ÖVER SIG OCH
ATT SEDAN
HAMNA I EN
CENTRIFUG.”

I UNSTAD SOM ligger på utsidan av Lofoten är det fina vågor 360 dagar per år.

VARMT OCH HEMTREVLIKT trots att vi befinner oss norr om polcirkeln, mitt i vintern.

innan jag hamnar i "tvättmaskinen" och lyckas svälja en väldigt massa saltvatten. Med mina sista krafter tar jag mig upp och lägger mig på stranden. Totalt utmattad. Jag börjar förstå varför Zoë avrådde oss.

Surfa är frustrerande svårt, och så fysiskt krävande. Men underbart när det lilar.

Tom Carroll, världsmästare tre gånger om och rankad som en av världens bästa surfare någonsin – hejar glatt i duschen efteråt, och jag inser att han nog sett mina tragiska försök bland vågorna tidigare.

– Wonderful, but different, säger Tom om Unstad.

Tom är australiensare och en legend i surfvärlden. Han är på besök för att testa vågorna norr om polcirkeln. Först efteråt inser jag vilken dignitet vi mött. Det är ungefär som att möta en pratglad Zlatan om man är fotbollsnörd, eller att småprata lite med Alain Prost om man gillar racing.

Lofoten är makalöst vackert. Helt otroligt vackert faktiskt. Och Unstad är ett lika vackert som överkligt ställe. Surfa på vintern? Ja, varför inte.

TOM CARROLL

Född 1961, New South Wales, Australien

Tre gånger världsmästare i surfing.

En av världens genom tiderna bästa vågsurfare. Bland annat känd för att vara den första surfaren som fått ett sponsorkontrakt värt 1 miljon dollar (Quiksilver). Samt för sin bojkott av tävlingar i Sydafrika under apartheid på 1980-talet.

Skadade sig svårt i Japan 1987, då han tappade kontrollen längst upp på en våg. Brädan borrade ner sig i sanden och Tom landade på en utav fenorna som skar ett stort hål i hans rektum. Försök föreställa er den smärtan för en stund. Tretton stygn senare (varav 8 interna) var Tom redo att möta nya vågor.

MED EN CALIFORNIA gör man enkelt sin egen uteservering. På mindre än fem minuter är markisen ute, stolar och bord framme och taket uppe!